

MINDSZENTI LAP

Egyes szám 10 fillér
Félévre 3 K * Egy évre 6 K.

Megjelen minden
vasárnap

A kormány a — nemzethez.

Olasz szövetségesünk, aki fölött 30 esztendőn át tartottuk oltalmazó karunkat, aki a mi barátságunknak köszönhetette békéjét, haladását, anyagi és szellemi javakban való előmenetelét, aki egész birodalmat szerzett Afrikában, amelyre a mi támogatásunk nélkül még csak álmában sem gondolhatott — *orvul támadott meg bennünket* éppen akkor, amidőn önként át akartuk neki adni a monarchiának olaszoklakta határszéleit.

Elérkezettnek látta a pillanatot, eldobta az álarcot, *orgyilkos törével hátba támadja az egész Európának, az olasz nemzetnek szabadságát is fenyegető orosz óriással harcban álló Monarchiát.*

De rosszul számított.

Tíz hónapi hősiességben megtanultunk a tul-
erővel szemben megállni. Föltartóztattuk, megőröltük, *futásra kényszerítettük keményebb ellenségnek milliányi hadát.* Győztes sergeink nemes haraggal párosult utálattal fordulnak az áruló felé, *hatványozott elszántságot, ujult erőt szegezve az új ellenség mellének.*

Lovagias lelkének egész valójában *fölháborodástól remegve, tettekre szel elszántságban égve áll az egész nemzet új harc felé menő katonáink mögött.* Mint annyiszor a multban, az új ellenség, az új veszély ujult erővel váltja ki a magyar jellem legdicsebb tulajdonságait. Visszavonás, kishitűség, csüggedés nem látható sehol. Az egész nemzet egy nagy, egységes, tettekre szel, önfeláldozó elhatározás.

A kormány, amelyet ezekben a nagy időkben állított a nemzet élére az isteni gondviselés, érzi a felelősség sulyát, a föladat nagyságát, de érzi azt is, hogy mindenre képes és mindenre kész nemzetre támaszkodhatik, amelynek egyesíteni, szervezni és küzdelembe vinni kell minden erejét. Ezt várja a nemzet a kormánytul; ezt parancsolja saját kötelességérzete; ezt az egy célt szabad csak ismernie, hogy méltónak bizonyuljon a nemzethez, mely sorsának gondozójává tette őt.

Ettől a tudattól áthatva fordul a kormány a nemzethez azzal a felhívással, hogy bocsássa rendelkezésére minden téren, az egész vonalon összes erejét s a véráldozat mellett, amelyet olyan pazar hősiességgel ont a haza oltárára a nemzet, *gazdasági téren is adja a haza szolgálatába erőforrásait.*

A háboru nemcsak vért, anyagi javakat is kíván. A győzelemnek gazdasági erőfeszítésünk is egyik előfeltétele. *Teljes siker és teljes dicsőség csak annak a nemzetnek homlokát övezheti, amely gazdasági téren is megüti a mértéket.*

Ezt az áldozatkészséget, ezt az elszántságot nyilvánította a nemzet a háboru eddigi folyamán. Zugolódás nélkül tűrte a gazdasági bajokat; egymáson segítve igyekezett a hadrakelték munkáját is teljesíteni. Fényes tanujelét adta a jószívűségnek, a felebaráti szeretet áldozatkész munkájának s az első hadikölcsönnek példátlanul álló eredményével ámulatba ejtette a világot.

Éppen most, kevés nappal az olasz árulás előtt, fordult a kormány a második hadikölcsönrel a nemzethez. Az eddigi eredmény a nemzet önbizalmának, gazdasági erejének és áldozatkészségének újabb tanujele. *De most az új ellenség, az új veszély láttára újabb, fokozottabb erő-kifejtés szüksége mutatkozik.*

Ezért a kormány meghosszabbította a hadikölcsön eredetileg tervezett aláírási határidejét és *a hadikölcsön tömeges jegyzésére hívja föl a nemzetet.*

A nemzetnek rettenthetlen elszántságát ezen a téren is be kell bizonyítania.

A hadikölcsönben való részvétel becsületbeli kötelessége mindenkinek, aki a szükséges anyagi eszközökkel rendelkezik. A háboru nagy tökéket hozott forgalomba. Pénzzé tette a polgárok millióinak terményekben, állatokban s más árukban fekvő anyagi javait. *Énnek a pénznek egy részét fektesse mindenki a hadikölcsön értékeibe.* Annak fokozott, tömeges aláírása nemzeti cselekedet, amely hatványozza a nemzet élet-halál harcában rendelkezésre álló anyagi és erkölcsi erőt.

Budapest, 1915 május hó 27-én.

Tisza István s. k.

Egy negyedév története.

A legérdekesebb háborus olvasmányok egyike, ma tagadhatatlan az az évnegyedes jelentés, melyet Dr. Nagy Sándor alispán terjesztett a tegnapi megyegyűlés elé. A vármegye életének minden mozzanatára kitér ez a nagy gonddal öszeállított jelentés s abból jól-éső örömmel állapíthatjuk meg, hogy minden vonalon fokozott munkássággal igyekezett mindenki megfelelni annak a nagy feladatnak, mely egyedül képes a háborus közigazgatás megszorított teendőit ellátni.

Az alispán jelentésének első részében kiemeli a tavaszi és nyári mezőgazdasági munkák akadálytalan lebonyolítására tett intézkedéseket, melyek a mezői munkák zavartalan elvégzését lehetővé tették.

Itt emlékezik meg az alispán a második hadikölcsönről s az annak sikere érdekében megindított nagyarányú mozgalmakról, mely bizonyára az első hadikölcsönjegyzés eredményét is messze felülfogja mulni.

A vármegye közéletének érdekeiben is gondos és körültekintő intézkedések történtek.

Külön fejezetet szentel az alispán a közigazgatás menetének, az útügynek, a közegész-

ségügynek, mely a halálesetek számarányának túl magas voltáról s a vegyészeti állomás forgalmának, mely a nagyfokú tej- és liszthamisításról számol be.

Az állategészségügy állapota kedvező volt az elmúlt negyedévben.

A közigazgatás menete úgy a központban, mint a járásokban zavartalan volt. Ugy a vármegyei, mint a városi és községi tisztviselők működését legnagyobb részben a mostani rendkívüli teendői vették igénybe s bár a rendes munkakörükkel teljesen eltérő és fokozott munkásságot igénylő tevékenységgel újabb és újabb feladatok nehézségeivel kellett megküzdeniök, e nehéz munkakörben is igyekeztek a reájuk bizottakat buzgalommal és gondossággal ellátni és a kötelességeiket pontosan teljesíteni, miért is tevékeny és ügybuzgó működésük elismerést és méltánylást érdemel.

A jelentés különös figyelmet szentel gazdasági viszonyainknak. Az időjárás elég szélsőséges volt, mely a mezőgazdasági munkákat bár hátráltatta, de érzékenyebb károkat nem okozott.

Az őszi kalászosok buza, rozs, jól állanak, a tavaszi kalászosok közül a koraiak általában fejlettek, a későiek azonban gyengék.

Az állattenyésztésnél a hadi állapot következtében nagy a visszaesésre való hajlandóság, mert bár a loállomány utánpótlása örvendetesén tapasztalható, a szarvasmarha és sertés-tenyésztést a magas árak nagy-

ban veszélyeztetik, mert a gazdaközönség kifogástalan tenyészállatait is áruba bocsájtja.

Az állattenyésztés másik nehézsége az, hogy az állatoknak szemes takarmánnyal való ellátása ezidőszerint alig lehetséges. Ezért az alispán ismételt felhívta az állattartók figyelmét egy kitűnő tápértékű takarmánypótló anyagnak, a mellasznak használatára.

Közeledünk az aratáshoz.

Előkészületek a munkára.

Most legfőbb gondja a hatóságnak az aratás, melyek ideje rohamosan közeledik.

Nemcsak a gazdatársadalomnak, hanem az államnak, sőt magának a hadviselésnek is ma legfőbb érdeke: hogy a termés betakarítása rendben és fennakadás nélkül megtörténjen. Mert az aratás nagyon időhöz kötött munka, pár napi késedelem is kiszámíthatatlan károkat okozhat, azért a legelső előfeltétele az, hogy amikor elkövetkezett az ideje, készen álljon a munkaező és pedig elegendő számban, hogy a munka gyors és pontos elvégzése biztosítva legyen.

Erről tanácskozott a vármegyei Gazdasági Intéző Bizottság, Dr. Nagy Sándor alispán elnökle mellett.

Az ülésen elhangzott jelentések és adatok szerint a helyzet a körülményekhez képest elég kedvező.

Az aratási szerződéseket nagy számmal kötötték meg: a kisbirtokosok saját munkaerejükkel, vagy a szomszédok, hozzátartozók segítségével elfogják végezni a munkákat, ezenkívül szükség esetén a közező is elrendelhető a hiány pótlására, vagyis úgy látszik, hogy fennakadás nem lesz.

Csak most már az a fontos, hogy azok az arató munkások, akik hadimunkára mentek, az aratási időben szabadságot kapjanak, továbbá a kiscgazdák is haza jöhessenek, hogy saját földjükön a munkát elvégezhesék.

Az is fontos, hogy a mult hónapban besorozott 36—42 éves népfelkelőket se hívják be, csak az aratás után, mert ez is jelentékeny leszerződött részt vonna el a munkájától.

Mindezen kérdésekkel a Gazdasági Bizottság behatóan foglalkozott és Fekete Márton országgyűlési képviselő indítványára kimondotta, hogy az arató munkások szabadságolása érdekében a kormányhoz felterjesztést intéz és különösen kéri a vidék kimelését és mentesítését a hadi szolgálatra való további igénybevételtől már csak azért is, mivel a mi vidékünkön az aratás már június hónapban kezdetét veszi s így ez lesz a legkorábbi gabona, mely nyomban könnyíteni fog a közéletmezés mai súlyos helyzetén.

A Gazdasági Bizottság egyéb irányban is fontos intézkedéseket tett. Ugy intézkedett, hogy az aratási munkához is a közező összeírassék és az aratási és cséplési hatósági munkabérek is megállapítást nyerjenek.

Üdvös intézkedése az is, hogy a hatósági gépjavitó műhelyek felállítását határozta el, ahol a hibás és megrongálódott arató és egyéb gépek bármikor kijavíthatnak. Ezzel kapcsolatban a bizottság a gépészek szabadságolását is kérte, akik nélkül nagy fennakadások lennének.

E megállapodások értelmében Dr. Nagy Sándor alispán már az intézkedéseket megtette s ezen ügyeket a kormány is a legnagyobb jóakarattal kezelvén, remélhető, hogy a nyári munkák simán és program szerint fognak lefolyni.

— **A jegyzők önkéntesi kedvezménye.** A honvédelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, melynek értelmében a fegyveres népfelkelői szolgálatra behívott vagy alkalmasnak talált B) osztályú népfelkelésre kötelezett mindazon községi és körjegyzők, kik a jegyzői oklevelet a középiskolai hat osztály elvégzése alapján szerezték meg, az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére való jogosultságukat kérhetik. A rendelet arról is intézkedik, hogy e jogosultságot miként és ki előtt kell igazolni.

— **Adómentes szolgálati fegyverek.** A miniszter értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a felesketett erdőtisztok és erdőőrök által szolgálati célokra adómentesen tartható egy darab golyós és egy darab serétes lőfegyver, fegyveradómentessége akkor is fennáll, ha az illető felesketett erdőtiszt, vagy erdőőr a gondozására, felügyeletére, vagy őrzetere bizott területen rendezett vadászatot az említett fegyverekkel, hivatali állásából és szolgálatából kifolyólag vesz részt.

Szaporodott az ellenség.

Mindnyájan sejtettük, hogy el fog következni a világtörténelem legelvetemültebb árulása s épp azért egy cseppet sem riadtunk meg, mikor megtudtuk, hogy pünkösdi vasárnapján indult el Rómából a hadüzenet — nekünk.

Hétfőre virradóra kitört az olasz háború is. Bátran nézünk szemébe a világháború zavaros áradatából fölbukkanó briganti hadnak.

Az igazságos küzdelem viharában megizmosodott szivünk és karunk, és bizton hisszük, hogy azt a népet, mely a hazudott jóbarátság köpönyege alatt rejtegette gyilkos törét, hogy bennünket hátra támadjon — le fogjuk sujtani. A kitartott költő s kitartott nemzet már a közelmúlt napokban is érezhette, hogy vérhullás és pusztulás jár az orgyilkosnak.

Az olasz határon megdördültek az ágyuk és ropognak a puskák, flottánk pedig már hétfő hajnalban nagy sikerrel bombázta az olasz tengerészet néhány bázisát, köztük a velencei arzenált.

Az olasz hadüzenetre azt mondja a mi agg királyunk gyönyörű manifesztuma, hogy be kellett teljesedni a végzetnek, mert Olaszország kapzsisága nem volt kielégíthető...

Ez a néhány sor többet mond minden hosszú fejtegetésnél, minden körülírásnál annak a gázságnak, amelyet hitszegő szövetségünk elkövetett. Becsületes szándék egy pillanatig sem volt benne, követeléseit is úgy állította föl, hogy még csak kilátás sem lehessen a békés meg egyezésre.

Olaszország ellenünk háborút akart. És pedig minden áron háborút. Még akkor is azt akarta volna, ha lehetetlen követeléseit teljesítjük, mert akkor még többet követelt volna.

Most már eldőrdültek az ágyuk s szemben állunk azzal a hadsereggel, amely eddig még csak azt ismerte meg a háborukban, hogy mi a vereség. Mert az olasz hadsereg még sohasem győzött, még minden ellenfele megverte. Menelik negus fekete csapatai csakugy, mint a tripoliszi mezitlábos arabok, akikkel szemben nem tudott az olasz hadsereg minden rettenetes áldozat dacára 18 kilométernél jobban előre haladni. Vagyis csak annyira, amennyire az olasz flotta nehéz ágyui fedezni tudták az előrenyomulást.

Főnt északon és távol nyugaton megingottak a mi ellenségeink. Oroszország óriási hadereje még mindig nem tudta összeszedni magát a nagy vereség után és minden muló nap újabb előrehaladásunkról hoz hirt.

Ellenségeinkre nézve valóban megdöbbentő az az erő, amelyet mi képviselünk és nemkevésbé megdöbbentő az, hogy a meggyöngültnek, mindenre képtelennek vélt török hadsereg olyan példa nélkül való eredményeket produkál, amelyeket kiegyenlíteni képtelenek az ántánt hatalmai.

Most tiz hónapja, hogy a magyar király fegyverbe szólította magyar katonáit. E tiz hónap alatt sok öröm és sok gyász ért bennünket, de lelkünk reménysége mindig akkor erősödött, amidőn újabb megpróbáltatások elé kerültünk.

Törhetetlen hittel és megtörhetetlen férfiassággal nézünk az események szemébe most is. Ránk erőszakoltak egy újabb háborút. Diadalmas harcokban megerősödött, megedzett hős csapataink megvédik ott is otthonunkat és kegyetlen csapással sujtanak le a nyomorult árulóra... Be fog telni a végzet Olaszország fölött is!

A harctéren küzdő fiaink sorsán és helyzetén kíván segíteni a nemzeti hadikölcsön. Vásároljon mindenki hadikölcsön-kötvényt!

HIREINK

— A népfölkelés kiterjesztése a 18 évesekre.

Bécsből jelentik: A népfölkelési kötelezettség tudvalevőleg a 18 évesekre és a 43—50 évesekre is kiterjesztett. Az 1877—1890 évfolyambeliek, azután 1892., 1893., 1894. évfolyambeliek újabb szemléje folytán lehetséges volt az új népfölkelési kategóriák bevonását későbbi időpontra elhalasztani, amint az tervbe volt véve, míg a határszéleken korábban kellett megtörténnie a külügyi helyzet folytán, a behívásnak. Éppen ezért csak az újabb szemle keresztülvitele után fordulnak az újabb népfölkelő évfolyamokhoz és pedig elsősorban az 1897-ben születettekhez, vagyis a 18 évesek lesznek először szemlének alávetve. Ez évfolyam szemléje június 16-ától, július 1-éig tart.

— **Szolgálatképtelen tartalékos tiszték illetményei.** Azok a tartalékos tiszték, akiket az ellenség előtti sebesülésük vagy a hadi fáradalmak okozta betegségek következtében felülvizsgálaton jelenleg szolgálatképteleneknek osztályozták, ugyanolyan előnyökben részesülnek, mint a tényleges tiszték. Vagyis, ha polgári keresetük husz százalékkal csökkent, várakozási illetékekkel szabadságolják őket, esetleg sebesülési pótdíjban részesülnek.

— **Hősi halál.** Ónodi Géza tart. főhadnagy Szentés-városi rendőrkapitánysági tisztviselő f. hó 17-én a galíciai harctéren hősi halált halt. Ónodi a harcok mezején halálmegvető bátorságával már több ízben kitünt. A háboru első hónapjaiban automobilszolgálatot teljesített és sokszor a legnagyobb bravúrral és golyózáporban vágatott keresztül az üzenettel a tűzben álló területeken. Az utóbbi időben a galíciai harctéren mint századparancsnok vezette századát s itt is több ízben kitüntette magát és felebbvalója legutóbbi napokban elő is terjesztette kitüntetés végett. Ezt azonban már nem érte meg. Az elhunyt hőst a halálos sebesülése a Husiow melletti harcokban május 17-én este 7 órakor érte. Sebesülése után, még egy óra hosszúig életben volt. Hűségese tiszt legénye Bolechov falu községi temetőjében külön sírba temette el és így teljesedhet a megboldogultnak az az utolsó óhaj-tása, hogy a holttestét haza szállítsák Szentésre. A megboldogult hős katoná a csaták zaja után a sír mélyén találjon csendes pihenést.

— **A hivatalos vetésjelentés.** A földművelésügyi minisztérium legközelebbi hivatalos vetésjelentését tegnap adta ki. Ez a jelentés a buzáról, rozsról, árpáról és zabról minősítő becslést és az összes vetések állásáról tudósítást közöl. Azonkívül a bevetett területek változását és a szőlészeti és borászati felügyelők jelentéseit ismerteti.

— **Ezüstforintosokat hoznak forgalomba.** Az osztrák-magyar bank újabb ismét nagy-

mennyiségű ezüstforintost hozott forgalomba, hogy szaporítsa a kisebb fizetési eszközöket. Még mindig érkeznek jelentések arról, hogy az osztrák tartományokban különösen a határmenti vidéken, a parasztok a papírpénzt beváltják ezüstre s aztán az ezüstöt kivonják a forgalomból, éppen úgy, mint a falusi és tanyai embereink.

— Megkezdődött a hajójárat.

Csongrád-Szeged és Csongrád-Szolnok között a gőzhajójárat hétfőn megkezdődött. Csongrád és Szeged között hétfőn, szerdán és szombaton, Csongrád és Szolnok között vasárnap, kedden és csütörtökön közledek a hajó. Csongrádról-Szolnokra reggel 3 óra 30 perckor, Szolnokról Csongrádra 1 óra 30 perckor, Csongrádról Szegedre reggel 4 órakor, Szegedről Csongrádra pedig délután 2 órakor történik az indulás.

— Csak nyílt levelezőlapot irjanak.

Az orosz fogságban levő hadifoglyoknak hozzátartozói sok levelet irtak, melyek visszajöttek. A leveleken az a megjegyzés állt, hogy: „hadifoglyoktól vagy hadifoglyok részére írásbeli közlemények csak nyílt levelezőlapon továbbíthatnak.” Tehát, aki azt akarja, hogy írása fogoly övéhez eljuthasson, csakis nyílt levelezőlapon írjon, mert máskülönben az orosz cenzura vagy visszaküldi, vagy megsemmisíti. Ha valaki ezt nem tartja be, akkor ne csudálkozzék, ha néha hónapokig nem kap levelet a foglyoktól.

— Új kétkoronás bankjegy.

A Magyar Osztrák Bank, a jelenleg forgalomban levő kétkoronás bankjegyeket bevonja és helyettük művészi kivitelű papírpénzt hoz forgalomba.

— Újabb fémek és ötvözetek igénybe vétele hadicélokra, valamint a régebben lefoglalt anyagok elszállítása.

A honvédelmi miniszter 673/Eln. 20/b. 1915. számú rendeletével hadicélokra igénybevétnak jelentette ki az alumíniumból, ólomból, nikeltől, vörösrézről, sárgarézről, vörösfém-ből és tombakból való egy milliméternél vastagabb lemezeket és drótokat, továbbá ezekből a fémekből való táblákat, hengerelt lapokat, rudakat és csöveket, ha ezek az anyagok levágáson vagy kiszabáson tulmenőleg megmunkálva nincsenek. A rendelet részletesen felsorolja, hogy mely esetekre nem terjed ki az igénybevétel, továbbá meghatározza, hogy a most és a régebben igénybe veendő anyagok meddig szállítandók be az átvételi bizottságokhoz.

— Aratási és cséplési munkálatok megkönnyítése.

A kereskedelemügyi miniszter a f. évi aratási és cséplési munkálatok lebonyolításának megkönnyítése és e célból megfelelő gépészeti szak-erők képzése érdekében a főhatósága alá tartozó és szegedi felső ipariskolákon, a győri, kolozsvári, marosvásárhelyi, nagyvárad és temesvári fa- és fémipari szakiskolákon, a pécsi és pozsonyi fémipari szakiskolákon elrendelte, hogy a felsőbb évfolyamok komolyabb gondolkodású, értelmesebb tanulóit az egyszerű gabona arató, marok-rakó-arató és kéveköto-arató gépek működésével elméletileg és gyakorlatilag ismertessék meg és őket ezeken a gépeken előfordulható

hibák kijavításában gyakorolják be, a budapesti állami felső ipariskolában pedig ezzel a tárgykörrel két párhuzamos tanfolyamot engedélyezett, amelyekre az iskola kötelékén kívül álló ipari és mezőgazdasági munkások is felvételnek. Ezenkívül intézkedett a miniszter az iránt is, hogy a nevezett iparoktatási intézeteken, valamint a debreceni és miskolci fémipari szakiskolákon külön gőzkazánfűtői és lokomobil gépkezelői tanfolyamok szerveztesenek és ezekre az érdekelt gazdaközönség figyelme is felhívassék. Egyébként a cséplési munkák megkönnyítését célozza a cséplőgépek hajtására szolgáló lokomobilok önálló kezelésére szükséges gőzgépkezelők és gőzkazánfűtők alkalmazása tárgyában a földművelésügyi miniszterrel együtt 1914. évi augusztus 4-én 59,651. szám alatt kiadott rendelet is, mely a kivételes helyzetre való tekintettel, képesítéssel nem bíró gőzgépkezelők és gőzkazánfűtők alkalmazását is lehetővé teszi.

— A tanítók és a közigazgatás.

A közoktatásügyi miniszter körrendeletben értesítette valamennyi tanfelügyelőt, hogy a háboruval összefüggő rekvirálásokkal kapcsolatos munkálatokra, valamint a háboru tartama alatt az iskolai szünetidőben jegyzői irodákban felhalmozódott munkákra és általában a közigazgatásban feltétlenül szükséges és el nem halasztható megfelelő más teendők ellátásánál kiegészítőleg az összes állami és községi elemi népiskolai tanerőket mint állami, illetőleg köztisztviselőket a törvényhatóság vezetőinek rendelkezése szerint igénybe lehessen venni.

— A terményelőlegek.

A terményelőlegekre vonatkozóan a minap közzétett kormányrendelet értelmezése körül félreértések merültek fel. Ezek eloszlátása céljából a Bud. Tud. illetékes helyen azt a felvilágosítást kapta, hogy terményekre előleget csakis azok a pénzintézetek — beleértve a hitelszövetkezeteket is — nyújthatnak, amelyeknek a postatakarékpénztár e célra váltóviszleszámitolási hitelt nyit. Ily hitel kieszközlése végett a pénzintézetek közvetlenül a postatakarékpénztárhoz forduljanak. Magáncégek vagy személyek általában, nemkülönben oly pénzintézetek, amelyek a postatakarékpénztártól e célra váltóviszleszámitolási hitelt nem élveznek vagy igénybe nem vesznek, terményekre előleget egyáltalában nem nyújthatnak. Az ellen vétőket az említett kormányrendelet értelmében büntetik.

— Emléklapot kapnak a hősök.

A világ legnagyobb háborujában az emberföltötti szolgálatot, hogy mennyire értékeli a király, legjobban mutatja legfelsőbb elhatározása. Ófelségének rendelete folytán mindazok, akiket rendjellel vagy keresztellett kitüntettek, emléklapot kapnak, amelyet sajátkezűleg fog aláírni.

— A szőlők állása.

Az összes szőlőskertjeinkben az idén a szőlőtőkék igen szépen fakadtak. A rügyek igen szépen hozzák a termőfűrtöket. Ha a mutatkozó termés megmaradna, akkor bő szüret örvendeztetné meg a gazdákat. Dacára azonban a mutatkozó szép termésnek, a gazdák még sem mer-

nek remélni vagy örülni, mert keserűen okultak a multakon. Hátra van még szőlőnek annyi kegyetlen ellensége, melytől a termést meg kell menteni. Az idén az is nagyon aggodalmas, hogy nem áll rendelkezésre a kellő mennyiségű kékkő a permetezéshez. E nélkül pedig ma már nincs védekezés és nincs siker.

— Olesóbb lesz a hus.

A kormány a fogyasztóközönségen segíteni akar, azért az élelmiszerek vámját felfüggesztette, ami a külföldről hozzánk kerülő húsárakat jelentékenyen leszállítja.

— Beszüntették a tábori áruminta forgalmat.

Értesülésünk szerint felsőbb rendelet folytán a tábori áruminta szállítását s kézbesítését bizonytalan időre beszüntették. Ily küldemények tehát nem adhatók postára, mivel azokat nem szállítja a posta.

— Bajonett a fűtykösön.

A német legfőbb hadvezetőség hivatalos jelentése szóvá tette a minap, hogy egy helyütt az orosz foglyok botokkal és karókkal voltak fölszerelve. Ugy látszik, hogy az orosz municióhiány már több helyütt vált érezhetővé az utóbbi harcok folyamán. Egy sebesült katonára, aki Uzsok környéki harcokban vett részt, még a tavasz kezdetén azt beszélt, hogy a foglyul ejtett oroszok között sokan voltak olyanok akiknek egyedüli fegyvere egy szőlőkaró nagyságu rud volt, amelynek egyik végére dróttal volt odaerősítve egy bajonett kés, vagy egészen közönséges vasdarab. E napokban haladt Marcheggen keresztül egy fogolyszállító vonat, melynek utasain a katonasípka árulta el, hogy katonák, de egyébként civil ruha volt rajtuk. Jellemző különben, hogy az oroszok már az elmúlt ősz óta különös kedvel szákmányoltak volt magyar és osztrák katonai egyenruhákat. Megtörtént, hogy foglyaikat ruháik levetésére és az orosz egyenruha felöltésére kényszerítették, vagy azért, hogy a mieinket megtévesszék, vagy hogy a szokásukhoz híven, kedvező alkalommal a mi egyenruhánkat használhassák. A mi katonáink olyan helyeken, ahonnan az oroszoknak sürgőseu kellett visszavonulniok, sokszor találtak földbe vajt gödröket, tele szákmányolt ruhákkal és fegyverekkel, melyeket már el is vihettek és itt dugtak el a visszatérés reményében.

— „Jól bánnak velünk, csak éhezünk.”

Fodor. János szegedi lakos, aki mint vártüzér, orosz fogságba került, Szamarkandból levelet irt Szegedre a feleségének. A magyar nyelven irt, cenzurázott levélben többek között ezeket írja: „Orosz rabságban vagyunk Orosz-Ázsiában. Az igaz, hogy rosszul nem bánnak velünk, de éhezünk sokat és el vagyunk férgesedve. Minden nap és minden éjjel könynyeim áztatják halvány, sovány és a harcban megviselt arcomat, a szívem majd meghasad...” Fodor levelezőlapját a következő önkéntesek irták alá: Kronekaff István dr. Weitner Henrik, Barta Ferenc, Bodor Félix, Michael Barta, Asztra Ernő, Szügyi.

— Régi műtermem lebontása alkalmával kimaradt többrendbeli ócska faanyag és egy kétszárnyu üvegajtó olcsón eladó. Horváth Antalné.

— **Permetezés.** A múlt hét folyamán szőlőskertjeink legnagyobb részében a legnagyobb erővel permetezték a szőlőket, hogy elejét vegyék a peronospora fel-lépésének. A kedvező időjárás kö-vetkeztében a hajtások már igen fejlődtek s a termés is szépen mutatkozik rajtuk. Csak az a baj, hogy a szőlősgazdák nagy részei-nek nincsen a permetezéshez szük-séges kékköve s azért mindennei kísérleteznek — még mosószódá-val is.

Taréj, a szakács.

Civilben péklegény volt s any-nyt értett a főzéshez mint minden vele egyivásu, egysorsu ember. Meg-érezte, ha kozmás volt az étel, de ha éhes volt, bizony azt is megette. Nyugodtan megállapíthatjuk tehát róla, hogy nem finnyás a termé-szete s talán ez volt az oka, meg talán az is, hogy pesti péklegény volt, hogy nem sokat törődött a tisztasággal.

A mozgósítás első parancsa a pékműhelyből hivta be az ezredé-hez, a hol a nagy sürgés-forgás ellenére is megállapította róla a kapitánya, hogy „olyan piszkos, mint egy szakács”.

A vadonatúj csukaszürke sem segít rajta s nem volt olyan sar-zsija a századnak, aki egyszer-egy-szer oldalba nem vágta volna a piszkossága miatt.

Csak a keze volt esodálatosképen tiszta.

A század szakácsa a legelső tá-bori menázi megfőzése után beteg lett s más embert kellett odakom-mandirozni.

A századparancsnok az őrmester tanácsára a mi emberünket rendelte a konyhához, főleg, mikor meghal-lotta hogy ez ugyanis „mestersége”, hiszen pék volt utóljára civiléleté-ben.

Mondjuk már meg, hogy mi volt ennek az új szakácsnak a neve: Taréj Vendel. Lehet, hogy Tari volt, de ő mindig azt mondta, hogy Ta-réj. Legyen Taréj.

Emberünknek az új hivatal bá-mulatos tehetséget szerzett. Soha-sem főzött annakelőtte s mégis nagyszerű menázi tudott össze-köttyvasztani. Századja meg volt elégedve s ha a piszkosságától el-tekintettek volna, még ma is főzné azokat a jó vacsorákat.

Az első napokban koromsötét este lett, mikorra a vacsora a ba-kák csajkájába jutott, senki sem látta meg a rettenetesen piszkos-képi szakácsot, a hajnal szürkü-lete sem volt alkalmas világítás ilyen műredek megbíralására, de a legelső koraestéli menázi a ka-pitány elé terelte Taréj Vendelt.

— Taréj! Hallom fiam, hogy jól főzöl, — így beszélt kedvesen a kapitány ur, — örülök, hogy ka-tonámat jól táplárod, de Taréj! Azt a... (itt már egy cifra nóta jött)... ha nem mosakodsz meg s még egyszer ilyen piszkosan találak, elcsaplak s a legelső, legveszélye-sebb patrujba küldelek, ott egyen meg a fene vagy a muszka.

Valahol Ravaruska felé jártak a gyerekek, még nem szagoltak tüzet s épen aznap jött az első parancs, amely a század számára a tüzke-resztséget jelentette:

— Korán menázsizni, korán fe-küdni, hajnalban indulás! — Ez volt a parancs.

Az a korai menázi!

Taréj Vendel aznap főzte az utolsó

menázi, most a nappali világítás a teljes mértékét mutatta a vizs-gáló kapitány előtt Vendel pisz-kosságának, este már a borju, meg a puska mellett aludt s hajnalban már a Kucó gyerek főzte a kávé...

Taréj Vendel az első patrujjal utban volt az orosz állások felé. Egy fráter meg egy infanterista, köztük a „szakács”, ment előre, bozótos irtatlan erdőn s mikor az erdő szélén megbujtak a sűrűben, három kozák lovasból álló járóórt vettek észre a lankás hegyoldalon poroszkálni. A fráter Taréjt küldte vissza a „meldunggal” s szegény Vendel megindult, csak úgy érzék felé visszafelé.

Dél lett, csak nem akadt rá a csapatra. Éhes volt, megette a pró-funtot, de a konzervához nem mert nyulni, mert azt tilosnak mondta az őrmester. Vendel ment, ment, sokszor fölfelé, sokszor lefelé, vi-zen is gázolt, de bizony nem ta-lált a századjára. Ráalkonyult. Ven-del félni kezdett. Nem az ellenség-től. Nem, ő nem volt gyáva, a ka-pitányától félt, mert a jelentést, amit a fráter ur küldött vele nem tudta átadni. Mi lesz most?

A kozákok talán sokan vannak, megrohanják a századot, talán meg-ölik az ő jóbarátait, azt a jó ka-pitány urat, vagy fogságba jutnak az ő századának emberei s őt fő-belövik, ha megtalálják. A Kucó gyerek pusztulását nem bánta, de dicséretére legyen mondva, azt sem bánta volna, már ha főbelövik, csak a jelentést leadhatta volna.

Az erdőben, amelyben eltévedt, nyugat felé egy tisztás látszott, abból egy széles vágás vonult ép-pen a lenyugvó nap felé s a nagy vörös korong épen a vágás tete-jén pislogott még néhányat. Ven-del az erdővágás felé tartott, egy-szerre csak hangokat hall, lódobo-gást, majd ez is, az emberi han-gok is elhallgattak. Lehasalt a fübe s várt. Tőle husz lépésre volt az erdőtisztás s látta, hogy oda ma-gasrangu orosz tiszték lovagolnak, megállanak s fölfelé mutatnak, az erdővágás emelkedő útjára, han-gosan beszélnek, amiből persze Vendel egy szót sem értett, de az ő buksi feje azt mondta neki, hogy az orosz tiszték biztosan azt mu-togatták az erdővágás felé, hogy arra vannak a magyarok. Azt is mindjárt kisütötte, hogy itt sok orosz lehet, mert sok a magasrangu tiszt. Nagy dologra határozta el magát.

Beljebb vonult az erdőbe s mi-helyt a muszka tiszték visszalova-goltak a keresztirányban, egyene-sen az erdővágás vonalán indult neki a sötétedő estnek.

A csillagokat már mind meglátta az égboltozaton, mire feljutott a tetőre, ahonnan jó messze belátott a völgybe s látta a szemben levő hegyoldalt is. Nézett, nézett mere-ven s úgy rémlett előtte, hogy a tulsó oldalon megint azt a három kozákot látja apró lovaikon porosz-kálni, amelyeket reggel láttak a patrujban, ebből azt következtette, hogy tul vannak a magyarok, ideát az oroszok.

Képződő szemei a vak sötét-ségben látni vélte a századját mo-zogni az erdőben, sőt azt hitte, hogy a tiszt urak a távesőven át is látják, megismerik s most jaj lesz neki. Még azt hiszik, hogy szőkevény s ha elfogják, nem is lövik agyon, hanem felkötik. No ha már meg kell halni, gondolta, hát legalább legyen hasznára ha-zájának s bebizonyítja, hogy ő nem szőkevény.

Nem is tudta, hogy hogyan ju-

tott eszébe, hogy ő megtanulta há-rom évi katonáskodása alatt a távi-rász jeleket a zászlóval, meg a jel-zőlámpával. Néhány pillanat alatt az egész ábécé eszébe jutott s nem is gondolkodott többet, letört egy száraz fagalyat s megújította. Egé-szen szemérmetlenül kiállott az erdővágás legmagasabb pontjára s az égő ággal először is „vigyázz” jelet adta le.

Csudák csudája, a tulsó oldalon feleltek! Erre amilyen gyorsan le-hetett, azt telegrafálta le, hogy itt az erdőben sok orosz van, magas-rangu tisztekkel s hogy teljes le-gyen a jelentés, azt is oda tele-grafálta, hogy: Taréj. Aztán gyor-san eloltotta a tüzet, gondosan el-dugta az égett fadarabokat, fölmá-szott egy fára s jól odakötözte ma-gát az ágakra és elaludt.

Talán már órák óta süvítettek a puszkagolyók a fák között s még mindig aludt, csak mikor egy ágyu hangja szólalt meg, akkor ébredt föl. Figyelt és várt. Egyszerre csak egy erős szurást érzett a bal comb-ján, majd zsidbadást, azután sem-mit...

Mikor föleszmélt, egy kis kuny-hóban feküdt, mellette egy szani-téc katona, akit nem ismert, de aki őt magyarul szólította meg... Aztán bejött a kapitánya, meg sok más tiszt s mellére akasztottak egy vitézségi medáliát...

Igy mondja el a század egy fő-hadnagya, aki abban a rohamban fellábat vesztette el.

Boros Mihály.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

HORVÁTH ANTAL

Nyomatott Horváth Antal grafikai műintézetében Mindszentén, az 1915-ik évben.

Iskolázott fiu nyomdász tanulónak fizetéssel felvétetik: **Horváth Antal** könyv- és műnyomdájában

Lábelikészítéshez való teljesen jókarban levő

Cilindergép

jutányosan eladó. özv. Pádi Lajosnál Battyányi-utca 248. sz. alatt.

Nagy alaku

Szőnyeg

továbbá egy

konzul tükör

megvételre kerestetik készpénzfizetés mellett.

Cim a kiadóhivatalban van.

Fürdőkád

jó karban levő, megvételre kerestetik.

Cim a kiadóhivatalban

TELJESEN ÚJ MŰTEREM
MODERN BEREDEZÉS!

ÉLETHŰ
FÉNYKÉPEKET

MŰVÉSZIES
KIVITELBEN
KÉSZITEK!

o o o o o o o o
o o o o o o o o
o o o o o o o o
o o o o
o o

HORVÁTH ANTALNÉ
MINDSZENT